

وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشکده توانبخشی

دانشگاه شهید بهشتی

دکتر پروین دیباج نیا^۱، مریم بختیاری^۲

چکیده

زمینه و هدف: ورود به دانشگاه رویداد مهمی در زندگی جوانان محسوب می شود که با تغییرات زیادی در روابط اجتماعی آنها همراه است که این خود به نوعی بر سلامت روانی آنها تاثیر می گذارد. افزایش رو به رشد مراجعه دانشجویان به مراکز مشاوره دانشجویی موید وجود مشکلات روانی، اجتماعی و تحصیلی آنان است. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشکده توانبخشی دانشگاه شهید بهشتی در بهار ۱۳۹۹ انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی- مقطعی است و روش نمونه گیری غیر تصادفی و از نوع در دسترس می باشد و در آن از پرسشنامه مشخصات فردی و آزمون سلامت روانی GHQ-28 (والی استفاده گردیده است. جامعه مورد بررسی شامل ۱۰۰ دانشجوی سال اول تا چهارم دانشکده توانبخشی (۵۰ دختر و ۵۰ دانشجو) بوده که ۵۰ نفر دختر و ۵۰ نفر مجرد و ۵۰ نفر متاهل بودند.

نتایج: نتایج این بررسی نشان می دهد که میانگین نمرات GHQ میان دانشجویان ۵۰/۰۰ با انحراف معیار ۱۰/۰۰ و ۵۰٪ دانشجویان دارای GHQ مشکوک به وجود اختلال (بالاتر از ۵۰) هستند.

نتیجه گیری: با استفاده از روشهای آماری ارتباط معنی داری بین وضعیت سلامت روانی دانشجویان و خوابگاه و وجود بیماری در خود یا خانواده آنها بدست نیامد لذا انجام ارزیابی های روانشناختی دانشجویان و ارائه خدمات مشاوره در زمینه های مختلف در جهت ارتقای سطح سلامت روانی دانشجویان توصیه می گردد.

واژه های کلیدی: سلامت روانی، دانشجویان، پرسشنامه سلامت روانی GHQ-28، والی

۱۳۹۹

اجتماعی و انسانی آنها همراه می باشد. در کنار این

تغییرات باید به انتظارات و نقشهای جدیدی نیز اشاره کرد که همزمان با ورود به دانشگاه شکل می

ورود به دانشگاه رویداد مهمی در زندگی جوانان

محسوب می شود که غالبا با تغییرات زیادی در روابط

۱ - (مؤلف مسئول): استادیار روانپزشکی دانشکده توانبخشی - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۲ - دانشجوی دوره دکترای روانشناسی بالینی دانشگاه علوم پزشکی ایران

برخی از دانشجویان به سرعت خود را با این شرایط جدید سازگار نموده و با حفظ سلامت روانی خود موفقیت‌های لازم تحصیلی را کسب می‌کنند و برخی دیگر به سازگاری مناسب دست نمی‌آورند و این مسئله باعث بی‌کفایتی و افت تحصیلی آنها می‌گردد. در ایران در چندین تحقیق میزان سلامت روانی دانشجویان توسط آزمون GHQ مورد بررسی قرار گرفته است.

در تحقیقی که توسط باقری و همکاران در سال ۱۳۹۳ به منظور بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشگاه تهران با استفاده از فرم GHQ-28 صورت گرفت، میزان اختلالات روانی ۳۳٪ گزارش شده است [۱].

پالانگ و همکاران در سال ۱۳۹۳ با استفاده از آزمون GHQ-28 در شهر کاشان، میزان شیوع اختلال روانی را ۳۳٪ گزارش کرده‌اند [۲].

بعقوبی، نصر و شاه‌محمدی در مطالعه‌ای با استفاده از آزمونی GHQ-28 در مناطق شهری و روستایی صومعه سرا در سال ۱۳۹۳ انجام شده است شیوع اختلال روانی را ۳۳٪ گزارش کرده‌اند [۳].

خزائیلی در سال ۱۳۹۳ به بررسی سلامت روانی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایران با استفاده از فرم GHQ-28 و الی پرداخته و ۳۳٪ مورد اختلال را گزارش کرده است [۴].

بحرینیان و صداقتی در سال ۱۳۹۳ در بررسی سلامت روانی دانشجویان ورودی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ دانشگاه شهید بهشتی با استفاده از آزمون GHQ-28 شیوع اختلال روانی را ۳۳٪ گزارش کرده‌اند [۵].

در بررسی دیگر که توسط بحرینیان در سال ۱۳۹۳ در مورد دانشجویان ورودی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با استفاده از فرم GHQ-28 صورت گرفته است، شیوع اختلال روانی را ۳۳٪

گزارش کرده است که بیشترین میزان ابتلا مربوط به دانشجویان دانشکده توانبخشی ۳۳٪ گزارش شده است [۶].

تینن و همکاران در سال ۱۳۹۳ با استفاده از GHQ شیوع اختلال روانی را ۳۳٪ و باهار و همکاران در سال ۱۳۹۳ شیوع اختلال روانی را ۳۳٪ گزارش کرده‌اند [۷].

این مطالعه با هدف بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشکده توانبخشی دانشگاه شهید بهشتی در بهار ۱۳۹۳ انجام شد. فرضیه تحقیق، ارتباط سلامت روانی دانشجویان با متغیرهای فردی آنان بوده که شامل سن، جنس، محل سکونت و وجود بیماری جسمی در خود و خانواده می‌باشد.

افزایش رو به رشد مراجعه دانشجویان به مراکز مشاوره دانشجویی که موید وجود مشکلات روانی، اجتماعی و تحصیلی آنان است، لزوم مداخله و بررسی‌های مشاوره‌ای را طلب می‌کند. بهین دلیل این مطالعه به منظور درک و شناخت مشکلات دانشجویان و شناسایی افراد آسیب‌پذیر و مشکوک به اختلال انجام گردید تا با استفاده از نتایج آن بتوان ضمن ارائه خدمات مشاوره‌ای، موجبات ارتقای سطح بهداشت روان دانشجویان را فراهم نموده و از عوارض و پیامدهای افت تحصیلی و هدر رفتن نیروی انسانی و اقتصادی قشر جوان و فعال جلوگیری نمود.

مواد و روش

این بررسی از نوع بررسی توصیفی-تحلیلی و زمان بررسی بهار ۱۳۹۳ و روش نمونه‌گیری غیر تصادفی و از نوع در دسترس بود و حجم نمونه شامل ۳۳ دانشجوی دانشکده توانبخشی (سال اول تا چهارم هر کدام ۳۳ نفر) دانشگاه شهید بهشتی می‌باشد. این آمار آماری شامل ۳۳ دختر (۳۳٪) و ۳۳ پسر (۳۳٪) بوده که از این تعداد ۳۳٪ مجرد و ۳۳٪ متاهل و ۳۳٪

چهارگانه فوق بالاتر از □□ باشد، در آن مقیاس دارای مشکل است.

برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون مجذور کای (chi-square) و نرم افزار SPSS استفاده شده است.

بر اساس بررسی آماری انجام شده میانگین نمرات
دانشجویان در پرسشنامه χ^2 / χ^2 / χ^2 %
انحراف معیار χ^2 / χ^2 می باشد که در حدود χ^2 / χ^2 %
سالم و χ^2 / χ^2 % مشکوک به اختلال و χ^2 / χ^2 % دچار اختلال
گزارش شد که از این میزان χ^2 / χ^2 % دختران و χ^2 / χ^2 %
را پسران شامل می شود. همچنین در بررسی خرده
مقیاس چهار گانه میانگین نمرات مقیاس A (χ^2 / χ^2)
مقیاس B (χ^2 / χ^2)، مقیاس C (χ^2 / χ^2) و مقیاس D (χ^2 / χ^2)
بوده که مقیاس C (اختلال در کارکرد اجتماعی) از همه

داده های تحلیلی در این بررسی به شرح زیر می باشد:

جدول شماره (۱) خلاصه نتایج آزمون مجذور کای

سلامت روانی دانشجویان را بر اساس جنسیت آنان نشان می دهد.

بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.011$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین جنسیت دانشجویان با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

روانی دانشجویان بر حسب جنس

آزمون GHQ	درصد		تعداد		درصد	تعداد
	درصد	تعداد	درصد	تعداد		
زیر ۵۰	۵۰/۱۰۰	۵۰	۵۰/۱۰۰	۵۰	۵۰/۱۰۰	۵۰
۵۰-۶۰	۶۰/۱۰۰	۶۰	۶۰/۱۰۰	۶۰	۶۰/۱۰۰	۶۰
بالای ۶۰	۶۰/۱۰۰	۶۰	۶۰/۱۰۰	۶۰	۶۰/۱۰۰	۶۰

$$\chi^2 = 1.011 \quad df = 2$$

جدول شماره (۱) نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس سن آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.023$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=9.49$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین سن دانشجویان با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره ۲. خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت

روانی دانشجویان بر اساس سن					
جمع	زیر ۲۰ سال		۲۰-۳۰ سال		۳۰ سال و بالاتر
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
زیر ۲۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
۲۰-۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
بالای ۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
جمع	۳۰	۱۰/۰	۳۰	۱۰/۰	۳۰

$x^2=1.023 \quad df=4$

جدول شماره (۲) خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس تاهل آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.018$) از مقدار بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین وضعیت تاهل دانشجویان با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره ۳. خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت

روانی دانشجویان بر اساس وضعیت تاهل					
جمع	متاهل		مجرد		وضعیت تاهل
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
زیر ۲۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
۲۰-۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
بالای ۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
جمع	۳۰	۱۰/۰	۳۰	۱۰/۰	۳۰

$x^2=1.018 \quad df=2$

جدول شماره (۳) خلاصه نتایج آزمون مجذور کای

سلامت روانی دانشجویان را بر اساس وضعیت سکونت آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.027$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین وضعیت سکونت دانشجویان در خوابگاه با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره ۴. خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت

روانی دانشجویان بر اساس محل سکونت					
جمع	غیر خوابگاه		خوابگاه		محل سکونت
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
زیر ۲۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
۲۰-۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
بالای ۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
جمع	۳۰	۱۰/۰	۳۰	۱۰/۰	۳۰

$x^2=1.027 \quad df=2$

جدول شماره (۴) خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس وجود بیماری جسمی در خود یا خانواده آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.019$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین این دو ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره ۵. خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت

روانی دانشجویان بر اساس وجود بیماری جسمی					
جمع	فاقد بیماری		بیماری		بیماری
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
زیر ۲۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
۲۰-۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
بالای ۳۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰	۱۰/۰	۱۰
جمع	۳۰	۱۰/۰	۳۰	۱۰/۰	۳۰

$x^2=1.019 \quad df=2$

اداره پرسنل و امور انسانی / ۱۳۹۸

مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس سن نیز رابطه معنی داری را نشان نمی دهد که با نتایج بررسی باهار و همکاران و باقری و همکاران مطابقت دارد [۱۰].

مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس جنسیت
نیز رابطه معنی داری را نشان نمی دهد که با نتایج
بررسی باهار و همکاران و باقری و همکاران هماهنگ می
باشد.

همچنین مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس محل سکونت و وجود بیماری جسمی در خود و خانواده از نظر آماری معنی دار نمی باشد. در مورد وضعیت سکونت و اقامت در خوابگاه نتایج با بررسی باقری و همکاران متفاوت می باشد [۱۰]. آنها شیوع بالاتر مشکلات

در بررسی مقیاسهای α و β مقیاس اختلاف در کارکرد اجتماعی دانشجویان بالاتر بود. این یافته نشان می‌دهد که افراد جوان به دلیل تجربیات اندک نیازمند بهره‌گیری از خدمات مشاوره و آموزش مهارت‌های اجتماعی و روش‌های مقابله‌ای برای روبرو شدن با مشکلات مختلف زندگی، می‌باشند.

تشکر و قدردانی

□□□□□

- باقری سید عباس، بوالهری [] پیروی [].
بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان ورودی سال
[]- [] دانشگاه تهران، فصلنامه اندیشه و
رفتار، سال اول- شماره [] سال []، []ات []، []، [].
- [] [] []، مهدی، براهنی []، شاه
[] داوود. بررسی همه گیر شناسی اختلال روانی

خوابگاهی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال
۱۳۹۳، طب و تز ۱۳۹۳، زمستان ۱۳۹۳ شماره ۱۳۳ صفحات
۱۳۳، ۱۳۳

7-Bahar E, Henderson AS, Mackinnon A J. An epidemiological study of mental health and Socioeconomic conditions in Sumatera, Indonesia. Acta psychiat Scand 1992 Apr; 85 (4): 257-63.

8-lehtinen V, Joukamaa M, Lahtela K, Raitasalo R, Jyrkine E, Maatela J, Armoaa A. prevalence of mental disorders among adults in Finland: Basic results from the Mini Finland Health Survey. Acta psychiatr scand 1990 May; 81(5): 418-25.

9-Goldberg DP, Hillier VF. A scaled version of the General Health Questionnaire. Psychol med 1979 Feb; 9(1): 139-45.

در شهر کاشان، فصلنامه اندیشه و رفتار، سال دوم، شماره
۱۳۹۳ سال ۱۳۹۳، ۱۳۹۳، ۱۳۹۳

۱۳۹۳-۱۳۹۳ نور... مهدی، شاه محمدی داوود.
بررسی همه گیر شناسی اختلال روانی در مناطق شهری
و روستایی شهرستان صومعه سرا، فصلنامه اندیشه
و رفتار، سال اول، شماره ۱۳۹۳ سال ۱۳۹۳.

۱۳۹۳-خزائیلی مهناز، بررسی سلامت روانی دانشجویان
ورودی مهر و بهمن ۱۳۹۳-۱۳۹۳ موضوع پژوهش واحد
مشاوره دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی ایران سال
۱۳۹۳.

۱۳۹۳-بحرینیان سید عبدالحمید؛ صداقتی احمد. بررسی
وضعیت سلامت روانی دانشجویان علوم پزشکی شهر
بهشتی ورودی سال ۱۳۹۳-۱۳۹۳ پژوهش در پزشکی
سال ۱۳۹۳ شماره ۱۳۹۳، ۱۳۹۳، ۱۳۹۳.

۱۳۹۳-بحرینیان سید عبدالحمید، قاسمی برومند ۱۳۹۳.
بررسی بهداشت روانی دانشجویان مقیم در مجتمع ۱۳۹۳